Latweeschu Awises.

Iznahk 7 reises nedeklâ. ○ 92. gada gahjums.

Maksa:
Ekspedizijâ sanemot
par 1 gadu . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . . — „ 60 „
par mehn. — „ 25 „

Maksâ pa pastu peesuhtot:
par 1 gadu . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . . 1 „ 60 „
par 1 mehnesi . . — „ 35 „
par 1/4 gadu . . — „ 90 „

Maksâ us ahrsemem:
par 1 gadu . . 10 rub. — kap.
par 1/2 gadu . . 5 „ 80 „
par 1/4 gadu . . 3 „ 50 „
par 1 mehnesi . — „ 80 „

Sludinajumi maksâ: par sihku rakstu rind. 10 k., 1. pusê un tekstâ 30 k.

Adreses mainas maksâ 10 kap.

Numurs maksâ 1 kap.

Redakzija, Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 42. **Ekspedizija**, Katoku eelâ Nr. 40. Tel. 981.
Kantoris: Rigâ, Wahzu eelâ 30. Tel. 8260. Pasta kastite 286.

Nr. 280. **Pirmdeen, 21. oktobrî.** **1913.**

„Latweeschu Awises"

no **1. oktobra lihdz gada beigam maksâ:**

pa pastu peesuhtot	90 kap.
par 1 mehnesi	35 „
Ekspedizijâ un isdalamâs weetâs nonemot	60 „
Jelgawâ mahjâs klaht peesuhtot	75 „

Ekspedizija.

Swarigakais no satura:

Eiropas râsas tautu un walodu iszelschanâs.
Archimandrita Ambrosija leeziba ritualo slepkawibu leetâ.
Semneeku pilsehta Baltijâ.
Konautu dinastija Kanadâ.

Pahrdrukaschana aisleegta.

Hipotese — aisrahdijums par Eiropas râsas tautu un walodu iszelschanos no leischu - latweeschu pirmtautas.

No Leetgaleescha. (Pehz referata R. L. B. Sinib. Komis. Wehsture Rodakas sehdê.)

6. Latinu jeb romanu un greeku atdrupschana no pirmtautas.

Egiptes un Mesopotamijas wehsture sneedsas aiz Kr. laikmeta seschi tuhkstoschi un wairak gadus. Latinu un greeku wehsture tuhkstoschu un wairak gadus.

Sche jaaisrahda, ka buhtu aplam domat, it ka senâ Roma latinisejusi Eiropas deenwidus, t. i. Italiju, Franziju un Pireneju pussalu un pa balai Angliju. Isdarit to no samehrâ masa zentra pa tik plaschu apgabalu un ne pilnu 1000 gadu laikâ ne kahdi naw eespehjams. Pahr mums jau 700 gadus skan pahri wahzu mehle un, isnemot daschus peejauktus wahzu wahrdus, tomehr naw notikusi pahrwahzoschana. Tadehl japeenem, ka jau sen eepreeksch Romas laikmeta no weenada zehlona bij latiniseti Eiropas deenwidu reetrumi.

Te nu pehz usstahditeem peemehreem japeenem, ka Eiropas deenwidos, tagadejâ latinu un greeku balâ, Eiropas sentauta bersejàs un pa balai sajauzàs ar zitu kahdu râsu waj pasugu, no kam mas pa masam, gadu tuhkstoschos, pirmtauta un tàs waloda pahrweidojàs par latinu un greeku tautam un walodam. Un tahda berseschanàs un jaukschanàs ari peerahdamas.

Mehs sinam, ka senee senikeeschi, semiti, jau gadutuhkstoschus (? Red.) preeksch Kr. laikmeta tirgojàs ar Italiju, Franziju, Pireneju pussalu un Anglijas deenwideem. Pat no Baltijas wini eeguwa dsintaru. Wini neween tirgojàs, bet ari apmetàs uz dsihwi minetâs semês kà kolonisti — tirgotaji. Pa juhras zeku wini apbraukaja wisus Eiropas deenwidu reetrumus. Un luhk, zik tahli sneedsas juhras eespaids, jeb zik tahli tirgojàs un koloniseja senikeeschi, tur dsihwo latinu jeb romanu tautas un skan latinu (italeeschu, frantschu, spaneeschu, portugaleeschu) walodas.

Eebildis, kà gan masâ Senikija wareja pahrlatiniset tik plaschus apgabalus. Uz to jaaisrahda, ka tas notika pahra waj wairak gadu tuhkstoschos un ka senikeeschi dsihwoja pa wisàm semem — kà kolonisti — tirgotaji. Jaeewehro, ka senikeeschi ir muhsu tagadejee schihdi. Ta ir smeekliga pasazina, it kà tagadejee schihdi zehluschees no teem pee Jerusalemes ispostischanas wehrdsibâ pahrdoteem 70,000 schihdeem. Pirmkahrt, Palestinas schihdi bij semkopji un ne tirgotaji un, otrkahrt, winus tatschu pahrdewa wehrdsibâ ne pahros bet katru atsewischki un lihdz ar winu nahwi tad buhtu isdeigusês schihdu tauta. — Kà tagad, peemehram Kreewijâ, schihdi ar Lodses lupatam pahrpilda wisu Kreewiju, tà toreis senikeeschi ar Senikijas un Bahbeles stikla, manufakturas un zitàm brahka prezem mahnija wisu pasihstamo Eiropu. Aleksandrs Leelais, ispostidams 4. gadusimtenî pr. Kristus Senikiju un pahrwesdams wisu austruma tirdsneezibu uz Aleksandriju Egiptê, pahrtrauza zaur to Eiropâ dsihwojoscho senikeeschu — schihdu sakarus ar austrumeem un no ta laika wini dsihwo kà „schihdi" Eiropâ, kur wini, kas bij „pagani", wehlak reisê ar kristigas tizibas isplatischanos senajâ Romas walstî peenehma Palestinas schihdu dogmu jeb tizibu, jo wini bij weenas tautas un weenas walodas. Ari tagadejo Rumaniju, kur dsihwo rumani, buhs senatnê latinisejuschi jeb rumanisejuschi senikeeschi, tirgodamees pahr Melno juhru ap Donawas lejas galu, kadehl wehl tagad Rumanijâ tik daudz schihdu, no kureenes wini wehlak pahrgahja uz Poliju, Leetawu un Kreewiju.

Egipteeschi turpreti, kà wehsture stahsta, tirgojàs un stahw sakaros ar Greekiju un dibina pat kolonijas Greekijâ. Un te, luhk, ir attihstijusês greeku tauta un waloda. Wehlak greeki kolonisê ari Maz-Asijas peekrasti.

No ta wisa war taisit slehdseenu, ka Eiropas pirmtautas berseschanàs un jaukschanàs ar semiteem — senikeescheem ir radijusi latinu tautas un walodu un ar egipteescheem — greeku tautu un walodu.

No Eiropas pirmtautas tagad bij atdrupuschas Greekija, Italija, Franzija un Pireneju pussala jeb Spanija ar Portugali.

Eekschseme.

Archimandrita Ambrosija leeziba ritualo slepkawibu leetâ.

Archimandrits Ambrosijs sawu leezibu teesai Kijewâ eesuhtijis rakstiski. Winsch leezina, no farunam ar pareistizibâ pahrgahjuscheem un muhku kahrtu peenehmuscheem schihdeem pahrleezinajees, ka teem un sewischki hasseidu sektei **ir paradums, nonahwejot beswainigus puisenus, cegnht asinis preeksch mazes.** Pehz talmuda asinis ir dsihwibas simbols un pehz talmuda schihdi ir weenigee

Noslehpumainais isgudrotajs.

Romans no pehdejo gadu dsihwes.

(Turpinajums.)

Tas pateescham bij neleels twaika kuteris. Winsch pa scho upes gabalu brauza pirmo reisi. Winsch peebrauca kahdam weetejam muischneekam un, ta wehlak israhdijàs, bij nonemts behgtu guhstischanai.

Tà tad beidsot guhstitaji bij nahkuschi uz domàm, ka behgli aismukuschi pa upi.

Upe meta leelu lihkumu un kamehr kuteris fasneedsa to weetu, kur laiwa atradàs, wajadseja paeet kreetnam brihdim.

Laiwu wini ahtri iswilka uz krasta un paslehpa kruhmos kahdâ dsilâ bedrê.

— Metisimees nu tikai ari paschi kruhmos eekschâ! — Geris teiza.

Bet Wanags wilzinajàs. Winam, azimredsot, bij kaut kas prahtâ.

— Sinat ko, puischi, — winsch teiza. — Aistaisisim wineem zeku. Nowelsim schos akmenus upê. Straume sche naw dsila un tà wini tahlak netiks.

— E, lai paleek, — Geris pretojàs.

— Tas ilgi neees. Bet leeta buhs slawena!

Un jau nahkamâ azumirklî Wanags bij pee akmeneem.

— Tikai pasteigsimees! — winsch beedreem ussauza.

Jau nahkoschâ azumirklî milsigs klints gabals no stahwâ krauja nowehlàs upê.

Tam sekoja ziti weens pehz otra.

Beidsot Dluschnewskis wehl eebrida upê un isgrosija akmenus tà, ka tee no wirsas nebij nemaz redsami.

Lamatas bij gatawas. Darbs paweikts.

— Nu tagad kruhmos! Ahtri! — Wanags tschuksteja.

Azumirklî behgli nosuda beesajos kruhmos un tur paslehpàs. Bij ari pats pehdejais laiks, jo jau nahkoschâ azumirklî upes lihkumâ parahdijàs kuters. Ja wini buhtu tikai drusziņ uskawejuschees, tuhlin buhtu pamaniti.

Paslehpuschees kruhmos, behgli luhkojàs uz upi un gaidija, kas notiks.

Masais kuteris nahza aizmeen tumsâ.

— Brihz buhs! — Dluschnewskis preezigi tschuksteja.

Un pateescham nepagahja ne minute, kad jau atskaneja neganis brihkschkeens. Nahkoschâ azumirklî tam sekoja ismisuma kleedseeni.

Masais kuteritis ar wisu sparu bij usdrahsees uz akmeneem un eelausis dibenu. Bet neweenam neeenahza prahtâ apturet maschinu. Ta strahdaja tahlak, nodaridama kuteritim aisween leelaku postu. Jau pehz maz azumirkleem wina preekschas gals nogrima sem uhdens.

Zilweki sahkumâ bij pawisam apmulsuschi. Bet tad wisi eelehza upê, kura, kà jau teikts, schinî weetâ nebij dsila, un tapehz ari wini wisi tika zauri tikai ar isbailem un ismehrzeschanos.

Ismirkuschi wini iskahpa uz krasta. Bij pawisam dimpadsmit zilweku.

— Ka tik welni neuseet muhsu pehdas, — Wanags tschuksteja.

— Nu, naw domajams. Tagad wineem buhs pahrgahjusi wisa kahre uz guhstischanu.

Schinî azumirklî uz upes norihbeja stipris sprahdseens. Sprahga benzins uz kuterischa. Usschahwàs gaisâ milsigs leesmu stabs un duhmi. Kad tas isgaisa — kutera atleekas bij nogrimuschas sem uhdens.

Kutera laudis uz krasta apspreedàs, tad sahka kahpt uz krasta, taisni uz to pusi, kur guleja behgli kruhmos.

— Sasoditee! — Geris klusi sodijàs. — Waj newareja eet uz zitu pusi!

— Metisimees bedrê pee laiwas! — Wanags teiza.

Nahkoschâ azumirklî wini jau ahtri nosuda pa kruhmeem bedrê.

18. Apaksch semes. Selts un breesmas.

Dluschnewskis un Geris pirmee eelehza bedrê. Wanags ieejup, peeturedamees pee kruhmeem.

Bet kad winsch beidsot atskatijàs atpakal, — wina beedri bij nosuduschi. Tikai lihdsàs schagaru un luhschnu tschupai, sem kuras bij paslehpta laiwa, rehgojàs melns zaurums.

Wanags usreis saprata, kas par leetu: wina laudis bij eegahsuschees kahdâ slepenâ apakschsemes telpâ.

Peeturedamees pee kruhmeem, Wanags pahrleezàs pahr bedres malu un klusi sauza:

— Oho!

— Hallo! — bij atbilde.

— Weseli?

— Weseli.

— Waj dsili?

— Leekas ne wisai. Apakschâ sche mihksts.

— Eebedsat uguni.

Geris eebedsa elektrisku laterniti.

— Sanemat prowijantu, — Augusts teiza, un sahka sainischus sweest bedrê eekschâ.

Kad tas bij padarits, tad ari laiwu nolaida eekschâ. Pehz tam Wanags sakrahwa zaurumam schawirsu un pats pa malu eelihda eekschâ, peeturejàs pee malas, uswilka ari pehdejai weetai wirsû schagarus un luhschnu.

— Peesargatees! — Wanags eesauzàs, atlaidàs un smagi nokrita dibenâ.

— Welns, ir jau waj paschâ pekles walstî! — Wanags teiza, saweebdamees un ari smeedamees: — Sche droschi ween wini nenahks muhs meklet.

— Bet paraugees tikai, kas sche par telpam!

dsihwes kungi, bet ziti zilweki winu wehrgi. **Asinu leetoschana pee mazem** leezina, ka schihdeem ir teesiba pat uf wehrgu dsihwibu. Schihdi grib, lai to faprastu wisi neschihdi nn tadehl meesai, no kuras panemtas asinis naw japasuhd. Ruhpejotees tikai par to, lai nebuhtu nelahdu norahdijumu uf weetu un personam, kur un kas slepkawibu pastrahdajuschi, bet tà ka lai „goji", lihki atrasdami sinatu, **ka schihdeem ir teesibas uf winu dsihwibu**. Aprakstidams asinu isteziناschanas weidu, leezineeks stahsta, ka bruhzem jabuht noteiktàs weetàs un apmehram 45. Muhki, kuri no juhdu tizibas bij pahrgahjuschi pareistizibà, nebijuschi isglihtoti zilweki, bet pastahstijuschi sawus nowehrojumus dsihwê.

Polu sozialdemokratu prahwa.

Petrokowà Warschawas teesu palata drihs sahks isteesat apsuhdsibu pret 82 polu sozialdemokratu partijas lozekleem par daschadeem terora darbeem. Apsuhdseto starpà 15 seeweetes. Apwainoschanas aktà 115 lappuses. Kà leezineeki issaukti 120 zilweki. Isteesaschana ilgs diwas nedelas.

Peterburga. Pret baptisteem. Peterburgas pilsehtas preekschneeks peesuhtijis wairaku drukatawu inspektoreem sekoschu zirkularu: „Beidsamajà laikà daschàs gubernàs stipri attihstijees sektantisms kehrees pee bihstama lihdsekla sawu usskatu isplatischanai. Tà daschàs magasinàs pahrdod gramofonu plates, kas attehlo baptista Stepanowa spredikus par dsihwo un miruscho tizibu, un tàs labpraht pehrk eedsihwotaji. Minetàs plates ar spredikeem peewelk usmanibu un tahdà kahrtà sektantu spredikì atskan wisur, kur parahdas gramofons: tehjnizàs, alus pahrdotawàs un priwatmahjàs. Ewehrojot to, ka tahds sektantu sludinaschanas weids ir wisai bihstams preeksch pareistizibas, Peterburgas pilsehtas preekschneeks pawehl wiseem pristaweem nekawejoschi spert solus, lai pahrtrauktu scho gramofonu platischu pahrdoschanu."

Somija. Atkal nelaime uf juhras! No Olesunda sino, ka Lepse semuhdens klinschu seemeku balà kahds twaikonis saduhrees ar traueri „Brat" no Reweles. Trauers nogrimis, pee kam **noslihkuschi 8 zilweki,** bet 4 isglahbti.

Leekas, ka nelaimes stahw sakarà ar lotschu mainu Somijas uhdenos. Kà sinams, senak Somijas uhdenos darbojàs somu lotschi. Tagad to weetà tika likti kreewi. Wasarà scho mainu nesajuta — nebij miglas. Kugi spehj iswadit tikai wingri un ilggadigi lotschi. Bet kreewi tahdi wehl naw.

Wilna. Wilnas pilsehta bij nodomajuse ceguht kahdu priwatgimnasiju un pahrwehrst to par pilsehtas gimnasiju. Mahzibas apgabala kurators pasinojis, ka tahda pahrwehrschana naw peelaischama.

Baltija.

Semneeku pilsehta Baltijà.

Wisai peewilzigas sinas par Reweles pilsehtas eedsihwotaju wairoschanos un sastahwu pehz pilsehtu statistikas komisijas aprehkina pasneedz „Rig. Zeitung". Tur eedsihwotaju skaits wairojees pehdejos 42 gados 4-kahrteji un tagad gandrihs 2/3 eedsihwotaju esot semneeki, bet zitu kahrtu eedsihwotaju kopà tikai 1/3. Wehl 1871. g. Rewelê bijuschi tikai 31,269 eedsihwotaji, bet 1881. g. jau 50,488, — 1910. g. 91,583, — 1911. g. 96,219, — 1911. g. 104,462, — 1913. gada 1. janwari 116,132, bet 30. junijà jau 123,224. Sewischki stipra eedsihwotaju wairoschanàs bijuse pehdejos 3 gados. 1911. gadà par 4636, — 1912. g. par 11,670 un schagada pirmajà pusê ween jau par 7092 dwehselem. No wiseem 123,224 eedsihwotajeem schagada 30. junijà bijuschi 63,651 wihreetis un no teem 48,541 semneeku kahrtas. Semneeku kahrtas eedsihwotaju kopskaits bijis 91,881, bet wisu zitu kahrtu eedsihwotaju kopà tikai 31,343, t. i. gandrihs tikai treschà daka. To eewehrojot Rewele pahrwerschas par semneeku pilsehtu. Ka zitàs Baltijas pilsehtàs naw zitadi, par to gan neweens neschaubisees, lai gan truhkst statistisku sinu. L.

Lauku ahrstu leetà.

„Rig. Ztg." raksta, ka pehz winas eewahktàm sinam katra draudse warot dabut no semes kases 1500 rublu pabalstu preeksch ahrsta mahjas un 1000 r. leelu pabalstu preeksch slimnizas zelschanas. Par scho sumu paaugstinaschanu sinamos gadijumos topot jau spreests.

Trihs dselsszela projektus apspreedischot 18. oktobrî Peterburgà dselsszeku rajonu komitejà. Tee ir: Dselsszela linija no Wiknas uf Jelgawu, no Nowo-Wileikas gar Poneweschu uf Jelgawu un no Swenzianeem gar Poneweschu uf Jelgawu. Rajonu komitejas sehdê Peterburgà kà Leepajas intereschu aisstahwji peedalischotees pilsehtas waldes lozeklis Breiksch, birschas sekretars Hahns un birschas komitejas lozeklis Etingers.

Bauskas aprinkis. Mahju pahrdoschana. Jelgawas apgabala teesas sahlê pahrdos wairakfolischanà 18. dezembrî sch. g. pulsten 10 no rihta sekoschas mahjas:

1) Jana Rudsischa Zeraukstes pagasta Kapeneeku mahjas. Platiba 24 des. Wehrtetas uf 3800 rbl. Hipoteku parads 11400 rbl. Wajadsigais salogs 335 r.

2) Jana Bihskapa Zeraukstes pagasta Pumpen—Sembribu mahjas. Platiba 34, 71 des. Wehrtetas uf 5500 r. Hipoteku parads 6400 r. Wajadsigais sologs 550 r.

3) Jana Laukgala Barberes pagasta Lejas-Peebalgu mahjas. Platiba 46,62 desetinas Wehrtetas uf 5000 r. Hipoteku parads 6000 r. Wajadsigais sologs 500 rbl.

4) Jana Rona Zeraukstes pagasta Podinu mahjas. Platiba 55,39 des. Wehrtetas uf 3000 r. Hip. parads 13500 r. Wajadsigais sologs 300 rbl.

Doebeles aprinkis Mahju pahrdoschana. Jelgawas apgabala teesas sahlê pahrdos wairakfolischanà 6. nowembrî plkst. 10 no rihta Janim Brandtam peederoschas Osolneeka pag. „Dschamu" mahjas, wehrtetas uf 500 r. Hip. parads 6132 r. 41 kap. ar proz. Wajadsigais sologs 50 r.

Sehlpils. Sehlpils Laukfaimneezibas Beedriba sarihko Gumana mahjà, pee Sehlpils stazijas, no 17. lihds 22. oktobrim meliorazijas un plawkopibas kursus, un no 27. oktobra lihds 9. nowembrim laukfaimneezibas grahmatweschanas kursus. Mahzibas pasneegs Latw. Laukf. Ekon. Sabeedribas spezialisti: inscheneers-kulturtechnikis J. Krogsems, plawkopibas spezialists agronoms P. Plostinsch un grahmatweschanas spezialists J. Klepers.

Smiltene. 12. oktobrî pawadija uf kapu kalninu Smiltenes-Palsmanes-Aumeisteres-Gaujenes Krahjaisdewu kases grahmatwedi Jahni Behrsinu. Uf pawadischanu eeradees bija wairak tuhkstoschu leels lauschu pulks un wisas Smiltenes beedribas ar karogeem un preekschstahwjeem. Dseedaschanas beedriba nodseedaja tschetrbalsigi wairakus sehru korakus. Wainagus nolika no daudsàm beedribam, draugeem un zeenitajeem. Aisgahjejs bija koti zentigs teatra mihkotajs un peedalijàs pee teatra kà akteeris, kur sawìs satiritika lomàs winsch daudsreis publiku tika smihdinajis. Aisgahjejs ari bija waldes lozeklis un aktiws darbineeks semkopibas, dseedaschanas un patehretaju beedribàs. Lai dus saldi tautas druwas kopejs wehsajà kapà! Weeglas smiltis!... O—mus.

Wilande. Dselsszela brauzeens nogahjis no sleedem 13. oktobrî uf Pernawas peeweddselszela starp Wilandes un Herseles stazijam. No pasascheereem eewainots kahds Upits.

Plawinas. Daschus mehneschus atpakal sche eeliktìs jauns uradniks, kas neprot latwiski ne wahrda. Eedsihwotaji atrodas pehdejà postà, jo newar ar winu sarunatees, un tà ir tikpat kà bez polizijas, isnemot pagasta wezako ar palihgeem un desmitneekeem, kuru wara ir uradnika labà stipri eerobeschota. P.

Moscheiki. Jau sinots, ka naktî uf 10. okt. sagli eelaususchees Latweeschu laukfaimneezibas beedribas semkopibas maschinu noliktawà un nosaguschi dselss naudas skapi, kas otrà deenà atrasts tuwejà meschà uslousts un tukschs. Skapî atradàs 3200 rub. naudas un wehrtspapiri par kahdeem 50,000 rub. un „Wellodoga" sistemas rewolwers. Nosagta nauda un rewolwers, bet dokumenti un wehrtspapiri atstahti. Pee atlaustà skapja atrada ari lauschamos rihkus: diwi kaltus, pudu smagu swaru bumbu, dselschus un kaleju laktu. Ari schee rihki nemti no minetàs noliktawas. Skapis bija wairak par 20 pudeem smags un tà tad sagli bijuschi 6—8 zilweki. Lihds schim atrasts nekas naw. P.

Tukums. 10. oktobrî schejeenes meitenu gimnasija swineja sawu desmit gadu pastahweschanas jubileju Weesigas Beedribas sahlê. Uf jubileju bija eeraduschees ari Rigas mahzibas apgabala kuratora beedrs Bukowizkis un tautskolu inspektors Jordanskis, kà ari weetejo skolu skolotaji, skolotajas, pilsehtas waldes wihri un daschu behrnu wezakee.

Saleneeki. Swehtdeen, 13. oktobrî, weetejà Sadraudsigà Beedriba bij sarihkojusi lekzijas par dahrskopibu, elektriskeem signalswaneem un par Latwijas dabu ar miglas bildem. Sahkums bij nolikts uf pulksten 5. Eeradàs daschi reti klausitaji, eegahja sahlê un pazeetigi gaidija tàs leetas, kas nu nahks. Bij ari ilgi jagaida. Peenahza tumsa, bet wehl zits nekas nenahza. Mehs sasehdàm sahles laktos un sahkàm wispirms weens otram stahstit sapnus un pehz tam spoku stahstus, jo deenas gaisma nodsisa un sahlê eeweetojàs baiga tumsa. Te weens no leelakeem

---

— Geris teiza, rahdidams ar laterni apkahrt: — Weselas milsu sahles!

Bet maso elektrisko kabatas laternischu gaisma bij par wahju, lai apgaismotu wisu telpu.

Tuwak apskatot israhdijàs, ka telpu seenas ir gludas un ar akmeneem isliktas.

Tà tad winas bij zilweku roku un ne dabas darbs.

Apgaismodami sew zelu, wini sahka lehni kustetees uf preekschu. Kahdà weetà Wanags tikko nepaklupa. Apraudsijàs tuwak un eeraudsija kahdu plihti. Widù tai bij peestiprinats stiprs dselss rinkis, azim redsot preeksch pazelschanas.

— Japamehgina, — Augusts teiza un mehginaja pazelt, bet, neraugotees uf wisu wina milsigo spehku, tas winam neisdewàs.

Tad lehràs klaht ari Dluschnewskis ar Geri. Par wiseem trim wineem beidsot ari isdewàs plihti iszelt.

— Ha! — tur jau ir wesela apakschsemes walstiba! — Geris issauzàs.

Sem pazeltàs luhkas bij schauras akmena trepes, kuras weda wehl dsilak semê eekschà.

Nebij ko schaubitees, ka wini bij usgahjuschi kahdas senatnê zeltas un eerihkotas apakschsemes telpas, pahr kuràm wirs semes bij kahdreis pazehlusès kahda pils, waj ari apzeetinajums.

Wanagam eedebsàs sinkahriba.

— Kas ir, puischi, — winsch teiza: — Mehginasim nokahpt apakschà un issinat, kas tur ihsti ir.

— Ja, bet ka tikai neapmaldamees! — Geris baschijàs.

— Nu, zeresim, ka tas nenotiks, — Wanags meerinaja un sahka kahpt lejà.

Dluschnewskis ar Geri winam sekoja.

Gahjeens bij gruhts, jo trepes bij stahwas un schauras, bet gala tàm nemaz newareja saredset. Likàs, ka tàs ir waj bez gala.

(Turpmak wehl).

Sihkumi.

Matematikas profesors kà zilwezes labdaris. Profesors (uf saweem klausitajeem): „Schodeen preeksch desmit gadeem es nositu weenu muschu, kura bij eekritusi manà kafejà. Ja es scho muschu nebuhtu nositis, tad wina droschi buhtu isdehjusi pusotra tuhkstoscha muschu, buhtu nahkoschà gadà isperinajuschas katra atkal tikpat daudz muschu un tà tahlak katru gadu, lihds kamehr tagad pehz desmit gadeem no tàs weenas muschas buhtu raduschàs 550,637,841,296 muschas! Juhs warat eedomatees, kà schis milsigais muschu bars muhs mozitu. Tad nu redsat, ka zaur schis weenas muschas nosischanu preeksch desmit gadeem es esmu isdarijis teizamu un wisai zilwezei labdarigu darbu." —r—

Breesmiga atreebschanàs. No Peterburgas sino, ka 13. oktobrî uf l. Wulfa eelas Nr. 20 namikis Wasilewskis, pahrnahzis mahjàs, atrada sawu seewu nama eesihwotaja Andrejewa apkampeenos un nogahsa winu gar semi un ar spalwas nasi **isgreesa winam azis.** Uf pahrbeedetàs seeweetes kleedseeneem sastrehjuschee laudis aiskaweja Wasilewska tahlakus swehriskus darbus.

Breesmoni. Mariupolê 12. oktobrî Nikitowkas stazijà apzeetinati kahdi wihrs un seewa Tscherednikowi. Kà issinats, tad schis pahris isgahjis uf lauku strahdneeku aplaupischanu, kurus eepreeksch mehginajuschi **nogiftet.** Wini peemaisija wihnam gifti, ar kuru pazeenaja sawus upurus. Apzeetinatee atsinàs daudsos noseegumos. Beidsamàs deenàs schis pahris sagiftejis un aplaupijis 4 semneeku skukes, no kuràm weena nomirusi.

Spridsinoschi stari. Lihds schim jau ir pasihstami Rentgena stari, kas dara preekschmetus zaurspihdigus; ir pasihstami besdrahts telegrafa elektriskee stari jeb wilni, kas uf leeleem attahlumeem pa gaisu sneedz sinas; tagad kahds italeeschu inscheneers sakas isgudrojis jeb atradis starus, ar kureem uf leelaka attahluma warnt usspridsinat metala eeleekamos atrodoschàs sprahgstoschas weelas.

Schi inscheneera Uliwija atrastee stari teekot laisti no kahda staru metejeem lihdsiga aparata un warot aisdedsinat un usspridsinat lihds 20 werstu tahlumà wisas sprahgstoschas weelas, kas atrodas aiz metala, waj metala eeleekamos. Uliwijs domà, ka ar wina stareem, kurus winsch nosauzis par F. stareem, wareschot usspridsinat tikpat torpedus, kà ari brunu kugu pulwera krahjumus. Kahds elektromagnetisks aparats usrahdischot weetu, kur atrodas metala masas, un tad uf schàm masam buhschot eespehjams greest F. starus. Ja nu aiz metala schee stari kerschot sprahgstoschàs weelas, tad tàs tuhlit eksplodeschot. Uliwijs pahrleezinats, ka zaur wina atradumu gluschi pahrmainischotees kara weschana. Uliwijs ar saweem stareem wehl turpinot ismehginajumus. Italeeschu waldiba Uliwija atradumu nemot nopeetni un stahjusès ar winu sakarà par atraduma eeguhschanu.

Kinematografs juhras dibenà. Awise „Karjera" raksta, ka amerikani atraduschi preeksch kinematografiskeem usnehmumeem jaunu darba lauku. Wini, proti, isdarot usnehmumus juhras dibenà. Schai noluhkà uhdens lihdejs ar fotografisko aparatu nolaischotees juhras dibenà. Uhdens lihdejs pahrak dsili newar nolaistees, bet fotografiskos aparatus, kureem peeweeno leelas elektriskas lampas, war nolaist dsilak. Siwis un wisadi juhras dsihwneeki, peewilkti no sposchàs elektriskàs gaismas, bareem ween tuwojotees aparatam un tadehl kinematografiskos usnehmumos mudschet mudschot no siwim un zitadeem kustoneem. Tahdi kinematografiski usnehmumi neween interesanti skatitajeem, bet ari noderigi preeksch juhras dsihwneeku pehtischanas. —r.—

tumsas preiineekeem, kas patlaban bij sadedsinajis beidsamo skalinu, dewàs no schis Egiptes tumsibas ahrâ, lai samekletu kahdu preekschneezibas lozekli un tam istehlotu scho apstahkku neizzeeschamibu. Laimigi tas weenu sastapa, un tam isdewàs to pahrleezinat, ka tumschâ sahlê, un lai ta ari buhtu Sadraudsigas Beedribas sahle, naw deesʼ kahda apskauschama peemihtne, ja klausitajeem sola lekzijas, bet nedod. Peenahza wehl otrs preekschneezibas lozeklis, un nu abi lausija galwas, kà pahrwehrst tumsibu par gaismu. Beidsot weenam eeschahwàs prahtâ, ka tas preeksch daudz gadeem kautkur schinî apgabalâ esot redzejis kahdu „lahkturi", bet tas aissuhtits uz „tautas museju"... Wehlak, nesinu kà, sadabuja kahdu galda lampu, eenesa sahlê, — gaisma bij gan masa, bet lekzija tomehr wareja sahkties. Ta bij tik interesanta, ka drihz ween bijàm aismirsuschi wisas sahkuma nepatihkamibas. Wispirms lektors plaschi apluhkoja muhsu tagadejàs dahrskopibas labàs un launàs puses, pee tam aisrahdidams, kà pehdejàs buhtu apkarojamas. Tad tas aprakstija Wiskreewijas dahrsauglu isstahdi Peterburgâ, kurâ Kursemes augli eeguwuschi leelu eewehribu. Teem peemihtot trihs augsti wehrtejamas ihpaschibas: isturiba, krahsu skaistums un teizama garscha. Bet — tà lektors turpinaja — ja Kurseme dahrskopibâ nesanemsees, tad Deenwidus-Kreewija to drihz ween pahrspehs un isspeedìs no augku tirgus . . . Paluhkojotees uz sahles tukschajeem sehdekleem, wareja sahpigi waizat: waj schi apgabala laukšaimneeki nemaz negrib sanemtees dahrskopibâ? Waj ta waretu buht pareisa atbilde: mums ir saws „bastards", saws 4% pilnpeens un sawi „konfetti", — kam mums wajag dahrskopibas? . . . Otrais preekschlasijums bij par elektriskeem signalswaneem ar atteezigàm demonstrazijam, kahds aissarga lihdseklis tas ir pret noseedsibam. Beigàs rahdija wairak miglas bilschu no Latwijas apgabaleem. —x—

Leepaja. Apgaismoschana ar elektribu pasascheeru wagonos. Mehginajuma dehl otrdeen brauza starp Leepaju un Minsku abi pirmee pasascheeru wilzeeni, kuros bij eerihkota apgaismoschana ar elektribu. Preeksch apgaismoschanas wajadsigo spehku raschoja kahda maschina, kas bij eeweetota kahdâ treschàs klases wagonâ. No kahdas komisijas pahrbauditâ apgaismoschana bij apmeerinoscha."

Ahrzemes.

Konautu dinastija Kanadâ.

Kanadas awise Montrealâ „Daily Telegraph" dabujusi sinat, ka Konautas prinzi Arturu eezelschot par sawa tehwa pehznahzeju Kanadas pahrwaldneeka amatâ. Kanadas awise no ta spreesch, ka laikam nodomats Kanadas generalpahrwaldneeka amatu padarit par mantojamu weetu Konautas herzogu dsimtenê.

Wezais Konautas herzogs labi pratis, Kanadâ eeguht wisai simpatisku stahwokli. Bez tam tas glaimo kanadeescheem, ka winu galwas pilsehtâ un waldibas sehdekli walda sposcha pilsgalma dsihwe, kur ari kanadeeschu augstmanu sabeedriba atrod it kà sawu kristalisazijas punktu. Tà ka tehws un dehls wineem loti pa prahtam, tad wineem ari nekas nebuhs preti, ja pahrwaldneeka amatu pee wineem padaris par mantojamu Konautas herzoga dsimtê.

Balkanu leetas.

Belgrades awise „Samouprawa" dabujusi sinas, ka albani no jauna pulzejotees ap Serbijas robescham Prisrenas un Djakowizas tuwumâ. Ja arnauti pateesi no jauna eebruktu Serbijâ, tad tas gaischi peerahditu, ka leelwalstis nespehj waj ari negrib aissargat Serbiju pret albanu usbrukumeem. Serbija buhs peespeesta, aisstahwetees pehz paschas eeskateem, neeewehrot sweschas prasibas (no Austrijas un Italijas puses) un neusnemotees atbildibu par sekam. Serbija nebrihkst nahkotnê buht par albanu laupitaju gahjeenu mehrki.

Balkani. Makedonijâ atkal atjaunojusi sawu darbibu teoristu un rewoluzionaru partija, kura pehdejâ laikâ bij pahrtraukusi sawu pret Turzijas warmahzibam wehrstu darbibu. Tagad Turzijas meetâ nostahjas Greekija un Serbija.

Riga.

Isglihtibas weizinaschana strahdneeku starpâ. Metalstrahdneeku arodneezisKà beebriba eewedase preeksch saweem beebreem tahdu kahrtibu, ka teem isdod pret beebribas waldes isgatawotàm galwoschanas apleezibam no pilsehtas besmaksas bibliotekas grahmatas par brihwu, war apmeklet ari bez maksas pilsehtas mahkslas museju ekskursijas weidâ un Rigas Latweeschu Beebribas museju 20 personu leelâs grupâs par 10 kap. leelu maksu katram. p.

Baptistu kongress. Ar eekschleetu ministrijas atlauju tapa atklahts Rigâ, Matisa draudses luhgschanas namâ Kreewijas latweeschu baptistu kongress, kurâ apspreeda baschadus baptisma jautajumus. Kongress ilga no 10.—18. oktobrim. Pehdejais Kreewijas latweeschu baptistu kongress notikàs preeksch trim gadeem.

Kinoteatri „Kristals" patlaban israhda interesantu gabalu „Neihstais kupons", kursch israhdem sagatawots pehz kreewu rakstneeka L. Tolstoja stahsta sem tahda pascha wirsraksta. Bez schi galwenà, nopeetnà satura gabala ir wehl daschi ziti.

Jauns Latweeschu apgehrbu weikals sem firmas „Sahlits un Leepinsch" atwehrts Marijas eelâ Nr. 2. Jaunais weikals ir ihsti prahws ar stipri plaschu pretschu iswehli. Teescham japreezajas, ka latweeschi sahk ari schinî nosarê darbotees, jo wairak tamdehl, ka schis nosares reali strahdajoschu weikalu mums taisni truhkst, jo ne ik kurais gribès eet pee schihda, lai to israusta un wisadi isgandè. Ari tas ir kreetni, ka jaunà weikala ihpaschneeki nolikuschi zeetas zenas, saskaņâ ar katras prezes wehrtibu un pirzejam naw kà pee schihdeem jamin zik lai winsch sola tam par stipri usprasito prezi, lai nebuhtu peekrahpees. Ne ik kursch war sinat katras prezes pareisu wehrtibu. Jazer, ka jaunajam usnehmumam isdosees usstrahdatees wajadsigâ augstumâ, wehl jo wairak tamdehl, ka Sahlischa kgm ir schajâ arodâ laba un ilggadeja prakse.

Stipru konkurenzi wisàm zitàm eesala kafijam sazehlis ihsâ laikâ Laurs Pluhms, Dsirnawu eelâ Nr. 127, ar sawu tihro eesala kafiju „Zeilona", kurai ari schogad wisâs isstahdês Igaunijâ un Kursemê peespreesta augstakà godalga — leelee selta medali. Konkurenze jau tik nospeedoscha, ka kahda no zitàm eesala kafijas firmam wehlas eeguht Pluhma fabriku par sawu ihpaschumu un peesola winam eewehrojamu sumu, ja winsch atsakas no sawàm tihra eesala kafijas raschoschanas teesibam. Tihra eesala kafija „Zeilona" konkurè zitas eesala kafijas neween ar sawu labakumu, bet ari ar lehtakumu un eeguwuse nonehmejus pat jau wisâ Kreewijâ. Pehdejâ laikâ Pluhms rascho ari tihru eesala tehju, kuru ahrsti un ziti spezialisti atsinuschi par sewischki eetezamu weselibas sinâ. Schimbrihscham scho tehju rascho wehl masumâ, bet drihsumâ sahks to raschot leelumâ preeksch plaschakas tirdsneezibas. p.

Tramwaja konduktora negantiba. Zeturdeen ap pulksten 4 deenâ uz pontona tilta tramwaja konduktors Nr. 404 Jwans Gerbunowskis isdsina no wagona kahdu gabus 8 wezu puisenu, kas brauza bez biletes un bija kurlmehms, tà ka newareja isskaidrotees. Puisens nokrita uz tilta sem pretimbrauzoschà ormana Nr. 852, kura sirgs un rati gahja tam pahri un eewainoja wisu kermeni tik bihstami, ka winsch saudeja samanu. Nelaimigo puisenu gan tuhlin aisweda uz pilsehtas behrnu slimnizu, bet uz wina isweseloschanos loti maz zeribas. Gadijums par sewi leezina, kahdi muhsu tramwaju kalpotaji, kapehz ari par wineem publika pastahwigi schehlojas.

Tumschi-peleka lauzeneeka kehwe, gadus 12 weza, aptureta naktî uz 12. oktobri l. Maskawas eelâ starp sarkanajàm noliktawam. Ta sanemama pee Maskawas Ahrrigas II. eezirkna polizijas pristawa.

Neatlauta naudas lasischana. Eekschleetu ministrija issino, ka daschu tizibu garidsneeki isplatot laudìs ussaukumus, seedot naudu daschadeem garidsneezibas mehrkeem, preeksch kam teem neesot dota atlauja un tapehz usdod peenahzigàm eestahdem beedinat laudis no naudas doschanas. p.

Tirdsneeziba.

Sweesta zenas.

Sweesta tirgû maz kas pahrgrozijees. Peeprasijumi no Anglijas atkal itin dsihwi, kamehr no Wahzijas sino rahmu tirgu. Baltijas sweesta peewedumi masaki, tadehl ka moderneezibas arween wairak un wairak sahk pagatawot Parises sweestu eekschsemes wajadsibai. Bet lai Baltijas sweestu ahrsemês pareisi waretu eewest, tad moderneezibam eewehlams isgatawot wisu gadu eksportsweestu, jo pirkt scho prezi wasarâ ween, uz to ahrsemju weikalneeki israhda maz patikschanas.

Par smalkako Baltijas eksportsweestu maksà 42—43 kap., par widejàm sortem 38—39 kap., mahrzinâ sche uz weetas, bet par zemneeku un seerneeku sweestu 34—36 kap. mahrzinâ.

Jelgawa.

Jelgawas Laukšaimneezibas Beedribas Krahschanas-Aisdoschanas Sabeedribas (tagad Jelgawas Komerzbankas) pirmmahzibas skolâ (ar latweeschu mahzibas walodu) Jelgawâ, Katoku eelâ Nr. 44 seemas skolenus (sehnus un meitenes) wehl peenem. Skolas nauda 5 rbl. par seemu, pee kam masturigeem skolas nauda war tikt pamasinata, waj pawisam atlaista, bet tikai tahdos gadijumos, kad masturibas zehlonis ir wezaku slimoschana, waj leela familija, kà ari tahdos gadijumos, kad behrneem gahdneeks miris.

Administratiwi sodi. Dehl eedsihwotaju nepeerakstischanas, waj to neisrakstischanas soditi administratiwâ kahrtâ: Karlis Gezis un Janis Gothards Weinbergs — katris ar 10 r., waj 10 deenam aresta.

Atwalinats uz 2 nedelam, skaitot no 13. okt., III. eezirkna pristaws Fedorows.

Lidmaschinu laischamees pahr pilsehtu redseja sche 19. oktobra wakarâ ihsi preeksch pulksten desmiteem. Apgaismota ta bij ar sarkana gaismu. Zik bij eekschâ sehdetaju, nebij saredsams.

Pilsdahrsa leetâ. Kursemes muischneeziba, kà „T." dsirdejusi, zekot protestu pret to, ka dala no pilsdahrsa teek isposstita, tur buhwejot ihpaschu ispreezu ehku kinematografam, warietê teatrim u. t. t. Bet tà ka minetai buhwei nu reis bota atlauja, tad leeta tikschot isschkirta Peterburgâ.

Rekrutu iswadischana. Pagahjuscho zeturdeen un peektdeenu iswadijàm no Jelgawas schi gada jaunos kareiwjus, zitus uz Kronstati, zitus uz Tahlajeem Austrumeem. — Kara muzikai duhzot, peederigeem un simteem sweschu lauschu pawadot, eet jaunee tehwijas sargi uz dselszeka staziju. Baltajos kabatas lakatiņus un zepures wizinot, tee teiz ardeewas dsimtenei. Dascheem pat uz waigeem redz asaru pehrles, bet wairak tur rit sahpju pehrles, asarinas peederigeem, tehwam, mahmuliņai, it ihpaschi pehdigajeem, kuri sawu lolojumu aissuhta tahlâ sweschumâ, it kà jautadami: waj atkal reis redsesimees? — Nowehlam jaunajeem tehwijas sargeem wisu labu weiksmi tur tahlajâ sweschumâ un atkal reis wiseem sweikeem atpakal greestees mihlajâ, dahrgajâ dsimtenê.

—ns.

Etika esenzes weetâ etikis. Lipstu pag. Katrina Jwanowa no Lapskalna eelas Nr. 14 sinoja 16. oktobrî polizijai, ka winas dehls Trofims sagistejees ar etika esenzi. Trofimu aisgahdaja uz pilsehtas slimnizu. Ismeklejot israhdijàs, ka tas eedsehris leelaku porziju stipra etika. Wina dsihwibai breesmas nedraud.

Sahdsibas. Nesinami laundari eelaususchees naktî uz 16. oktobri barona Haralda Disterlo pagrabâ un issaguschi no tureenes ap 10 pudu ahboku 25. rbl. wehrtibâ. — Anna Karkahtis no Konstantina eelas Nr. 14. sinoja polizijai, ka wakaru preeksch tam winai nosagti diwi pagalmâ iskahrti pussihda swahrki 10 rbl. wehrtibâ. Aisdomas tur uz ta pascha nama eemihtneekeem.

Grahmatu plaukts.

„Semkopja" Nr. 42. saturs: — Semkopji, leetojat schkirotu sehklu! J. Sm—ds. — Lopkopiba. Waislas bukku tuberkulinizazija. J. A. — Dahrskopiba. Jaunakee panahkumi Wahzijas augkkopibâ. J. Mustaps. — Tirdsneeziba. Sweesta eksporta leetâ. Druweenas Kopmoderneezibas preekschneeks. — Daschadi raksti. Patwaligas strahdneeku no deenesta atstahdischanas un atstahschanas teesiskàs sekas. „Ds. W." Laukšaimneezibas kredits. „L. A." — Waldibas rihkojumi. Wisaugstakà pateiziba. — Daschadas sinas. — Lasitaji sawà starpâ. — Grahmatu plaukts. — Tirgus sinas. — Sludinajumi. Isdewejs un redaktors: agronoms J. Bisseneeks. Redaktors: agronoms J. Bergs.

Peelikums: Baltijas lopi. Nr. 16. saturs: Kursemes lopkopju I. Saeima un Kursemes masgruntneeku lopkopibas uslaboschanas plahns. — Peenalopu ehdinaschanas ismehginajumi. — Dahnu peenalopu audsinaschanas prinzipi. — Is II. Krimunu lopkopibas pahrraudsibas beedribas pahrskata par 1912./1913. g. J. Bikis. — Isdewejs: agronoms J. Bisseneeks. — Redaktors: agronoms K. Rosits. — Drukats Latweeschu Laukšaimneeku Ekonomiskàs Sabeedribas drukatawâ, Jelgawâ.

„Baltijas Tirgotajs". Tirdsneezibas un ruhpneezibas laikrakstis. Otras Rigas Tirgotaju beedribas oficiels organs. Nr. 10. oktobra burtnizas saturs: Komiju-weikalweschu kursi pee Schanawska universitates. W. Kuse, Tirdsneezibas rehkinaschana un kalkulazija. Tirdsneezibas muzejs. J. A. Kukura, Ko no weikalneeka prasa? Kaut kas par runaschanu. Par stempelnodokli tirdsneezibâ. Tirdsneezibas un ruhpneezibas kronika. Usnehmumi un pasahkumi. Jautajumi un atbildes. Lasitaji sawà starpâ. Grahmatu un laikrakstu birscha. Pasta soma. Sludinajumi. — Otrais gads. Maksà ar peesuhtischanu par gadu 1,50 kap., par 1/2 gadu 80 kap., bez peesuhtischanas par gadu 1,20 kap., par 1/1 gadu 70 kap., atsewischka burtniza 15 kap Redakzija un ekspedizija: J. A. Kukura grahmatu tirgotawâ, Rigâ, Marijas eelâ 12.

Sihkumi.

Schurku bihstamiba. Saksijâ kahdâ sahdschâ kahds semknpis, wahrdâ Stols, tihrijis wezu zuhku kuhti un pee tam ispostijis daschas schurku ligsdas ar jauneem schurkuleneem. Uz reis kahda weza saniknota schurka lehkusi winam gihmi un sahkusi kost. Stols no pahrsteiguma, pahrbihschanàs un sahpem nokritis gar semi un sahzis kleegt pehz palihdsibas, bet schurka tikmehr kodusi un plosijusi gihmi. Kad peesteigusches laudis, tad schurka aisbehgusi. Bet Stols pa tam bijis breesmigi sakropkots: wiss gihmis sakosts, weena azs israuta un degums saplosits un nokosts.

—r.—

Telegramas.

20. oktobrî (2. now.).

Peterburga. Eeradàs zeku ministrs.

Minska. Teesu palata noteesaja uz 2 nedelam arestâ Makkewtschu laulatu pahri, kuri sawu behrnu bij kristijuschi katoku tizibâ, pee kuras weens no wineem pascheem peeder.

Nikolajewa. Juhrleetu ministra klahtbuhtnê eelaida uhdeni pirmo sche buhweto dreznotu „Imperatriza Marija." — Bez tam eelaisti uhdeni wehl daschi masaki kara kugi.

Nowotscherkaska. Mehris schejeenes apkahrtnê sahk mitetees.

Londone. Naktî Wisbitschâ iszehlàs nemeeri. Demonstranti isdaustija daudz logus.

Atbildigais redaktors N. Purinsch.
Isdeweja: Sabeedriba „Latweeschu Awises."

Radeem, draugeem un pasihstameem pasinojam behdu wehsti, ka mans mihlotais dehls un muhsu brahlis

Jekabs Anstrats,

pehz ilgas un gruhtas zeeschanas, wina 20. dsihwibas gadâ aismiga Deewa meerâ.

Dahrgâ aisgahjeja paglabaschana notiks swehtdeen, 27. oktobrî, pulksten 2 pehz pusdeenas no Sw. Annas basnizas uz Wimbu kroga kapeem.

Uz klusu pawadischanu luhdz dsiki noskumuschee

peederigee.

Vēstuļu adrese: Rigā, T. & R. E. S. pasta kaste 872. Telegramu adrese: „Agronom — Rigā.

TIRGOTAJU UN RŪPNEEKU EKONOMISKÀ SABEEDRIBA

Leelâ Ķēniņu eelâ 22/28 (pašas namâ) **Valde — Rigâ** Telefoni № 52-91, № 31-21. Grāmatv. birojâ Nr. 52-02

Pašu fabrikas izgatavojam

Dzirnavu un grūbu gaņģus.

Lauksaimneeku sudmalas.

Māksligos dzirnavu akmeņus „Meteor",

krama un šmirģeļa maşas. Materialus nodilušu akmeņu uzleešanai.

Zāģu gaterus. Šindeļu maşinas. Zeimerus un šķērszāģus. Transmisijas.

„Ekonom" un amerikaņu vētitajus, salmu kratitajus, ekselmašinas, beešu greezejus.

Būvgaldneecibas darbus.

Naftas, petrolejas un sūcgāzes motori.

„HORNSBY".

Norveģijas laivu motori „GREI".

Tvaika mašinas. Lokomobiles. Turbinas.

Visadas dzirnavu mašinas. Pilniga dzirnavu eerihkošana un pārbūve.

Siksnas, Uguns sprices un pumpji. Dažadu zistemu lauksaimn. mašinas,

Elektrotechniskas gaismas un spēka instalacijas.

Lifti (braucamee krēsli).

Pilniga kinematografu un telefonu liniju eerikošana.

Dažadi elektrotechnizki peederumi.

Motorrati un velosipedi,

„VESTA" zeparatoru veetneeciba.

Technisks birojs.

Nodaļas: Jelgavâ, Tukumâ, Sabilê, Ventspilê, Vec-Aucê, Saldû, Bauskâ, Jēkabmeestâ, Jann-Jelgavâ, Cēsîs, Valmeerâ, Valkâ, Pernavâ, Rujenê, Veravâ, Aluksnê, Jurjevâ, Šaulos, Žagarê, Možeikos, Jāniškê, Vitebskâ, Dvinskâ, Rēzeknê, Novgorodâ,

---

J. Mednis

pulkstenu pahrdotawa

Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 49.

Eewehl leelâ iswehlê tikai labus un isturigus

kabatas pulkstenus,

selta, sudraba, tehrauda un nikela wahkos. Pultstenu kehdes, selta, sudraba, talmija u. z. metala.

Regulatorus, galda, seenas, modinamos un musikas pulkstenus.

Laulibas un zitu gredzeni

par lehtâm zenam.

Pulkstenu islaboschana teek lehti un labi isdarita.

Dimantus glabschu greeschanai.

Stiklu noliktawa

M. Bruer, ihpaschneeks J. Libmans,

Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 27,

peedahwâ

logu ruhtis,

kà ari krahsainas, raibas, katedral-, mat-, rilletas un

speegelu glabses.

Modernu bilschu rahmju noliktawa.

Eerahmetas un neerahm. mahkslas bildes.

Seltischanas, bilschu eerahmeschanas un spogulu apsudraboschanas darbniza.

Usnemos buhwes un mahkslas eeglabsejumus.

Dimantus glabschu greeschanai.

Mans manufakturpretschu, kungu un dahmu garderobju weikals

no Katolu eelas № 26. pahrweetots no 25. augusta 1913 gada

Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 18, jaunbuhwetâ Grafsmana namâ.

Sch. Kirschmann.

Aktiebolaget

BALTIC

Zöderteljê (Zweedrijâ).

Fabrikas noliktava preekš Kreevljas:

Rigâ, Leelâ Ķēniņu eelâ 27,

blakam Latv. Lauksaimn. Ekon. Sabeedr.

Peedāvà ceen. lauksaimneekeem slavenos

„BALTIC" rokas zeparatorus

ar veenkāršu trumuli un ar šķivjeem.

Jaunais pārlab. Baltic „M" zeperators.

„Baltic" zeparatori ir nepārspēti tāpat nokrejošanas, kà veenkāršas, stipras konstrukcijas un veeglas gaitas ziņā.

„Baltic" zeparatori godalgoti visâs izstâdês, kur tee izstâditi, ar pirmàm godalgam

„BALTIC" spēka zeparatorus.

Jauns un eevērojams peensaimneecibam.

„BALTIC" turbines peenica.

Katalogi un cenu rāditaji par brīvu.

Labas bastarda un wisadas ahbolina

sehklas pehrk

bes pahrtraukuma

Latweeschu Lauksaimn. Ekonomiskà Sabeedriba

Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 46.

„Rigas Basars" Jelgawâ, Katolu eelâ 12, Katrinas eelas stuhrî.

Ej, kur eedams, wisur ţalst,
Dubli sahk uz eelam kalst,
Termometers skaidri rahd,
Ka seema jau ir tuwu klaht:
Laudis ees kà stinguschi,
Kad nebuhs paguwuschi
Sew siltas drehbes gahdat,
Tadeht wisi steidsatees ar,
Kuri tik ween grib un war,
Pirkt sew siltus apgehrbus
Un skaistus, reti labus.
Lai Jums nebuhtu daudz staigat
Un pehz weikala klaigat,
Kur buhtu wiss atrodams,
Neween solams, bet rodams:
Jr weikali schim un tam
Bet schahds ir „Rigas Basaram",
Uz Katrin's eelas stuhra,
Kursch tikai tur wehl truhka.
Tam numurs ir **diwpadsmit,**
Tur **Brandta kungs** nu miht,
Tur drehbes labas, lehtas
Preeksch katra tur schuhtas.
Skolneekeem pehz modes,
Kahdas uz semes lodes,
Uzwalki schuhti stipri,
Stahw ar' itin nipri.
Kungeem, dahmam iswehles
Jz Wines un Parises
Jaunakeem nu modeleem;
Pateesi! tas ir un arweenu buhs,
Ka tahdas drehbes zitur nedabus.
Bet, ja nu kahds grib labas drahnas guht,
Un tuhdaf pehz tam par kungu kluht,
Tad ir weikali schim un tam,
Bet tahds ir „Rigas Basaram".

Lauzineekus,

kuri wehletos blakus nodarbotees ar **dasch laukfaimneezibas maschinu pahrdoschanu** Kursemê, Widsemê un latweeschu kolonijâs Kreewijâ, luhdsu peesolijumus eesuhtit: г. Рига, до востреб. пред. промышл. свид. 1913, № 9957.

Alpina pulkst.

Rigâ,

Marijas eelâ 15.

Pascha namâ.

Telefons Nr. 8558.

R. Waldmann.

Swehtdeen atwehrt. no 12—5.

Akziju Sabeedribas

J. Hertel

apteeka pretschu pahrdotawa,

Jelgawâ,

Pasta eelâ Nr. 13,

peedahwà wisus

uz scho arodu atteezoschos artikelus.

Latweschu Isglihtibas Beedr.

Publiskà lazitawa

Marijas eelâ Nr. 46, dz. 16 (sehtâ) atwehrta katru deenu no plkst. 5—9 wakarâ, swehtdeenâs no pulksten 2—4 pehz pusdeenas. Ee-eja 2 kap

Drukats Gustmaņ Ekon. Sab., agr. G. Landsberga drukatawâ, Jelgawâ